

Paul Tillich "Draša būti"

p.5 Mat nesėkmingas mėginimas apibrėžti drašą kaip vieną iš dorybių, atskleidžia esminę žmogaus egzistencijos problemą.

p.6 Draša mums gali parodyti, kas yra būtis, o būtis – kas yra draša.

p.7 Draša yra savo esminės prigimties teigimas, savo vidinio tikslo, arba entelechijos (tikslinga materijoje slypinčios potencijos realizacija), teigimas, bet toks, kuriam būdinga ypatybė „nepaisant nieko“.

p.8 drašiamie poelgyje mūsų būties dalis persveria mažiau esminę būties dalį.

p.10 suvokti tikėjimą per drašos analizę.

p.13 Freudui mirties instinktas yra nepatenkintų lipido troškimų neigiama pusė, o Senekai malonumo principo pripažinimas neišvengiamai veda į pasišlykštėjimą ir nusivylimą gyvenimu.

p.14 Epiktetas. Ne mirtis, ne vargas ir išmėginimai yra bauginantys, bet mirties, vargo ir išmėginimų baimė...

p.15 Seneka. Netrikdomi baimių ir nesugadinti malonumų, mes neturėtume bijoti nei mirties, nei dievų.

p.19 Mokymas apie savęs teigimą yra pagrindinis Spinozos mąstymo bruožas.

p.22 Tiek save išsaugoti, tiek save teigti logiškai reiškia įveikti kažką, kas bent jau potencialiai gresia „aš“ ir jį neigia.

p.23 (Nietzsche) Gyvenimas šiuo atveju – procesas, kuriuo būties galia realizuoja pati save.

p.28 Būtis „apima“ save ir „nebūtį“. (Didelis būties burbulas ir jame yra mažesnis nebūties burbulas. Nebūtis nėra atskira nuo būties, o yra jos dalis).

p.29 Nerimas yra būseną, kurioje būtis suvokia savo galimą nebuvimą. Nerimą kelia <...> slaptas suvokimas, jog ir mums reikės mirti.

p.30 Baimės geluonis yra nerimas, o nerimas siekia virsti baime.

p.31 grynas nerimas visuomet yra galutinis nebūties nerimas. Po kiekviena baime slypi nerimas, kad neįstengi apsaugoti būties.

p.33 3 nerimo tipai: mirties nerimas, beprasmybės nerimas, pasmerkimo nerimas.

p.34 Likimo ir mirties nerimas yra pagrindinis, pats visuotiniausias, neišvengiamas. Net jei vadinamieji „sielos nemirtingumo“ argumentai turėtų argumentuojančios galios (kurios jie neturi), jie neįtikintų egzistenciškai. Mirties nerimas auga su individualizmo stiprėjimu ir žmonės kolektyvinėse kultūrose mažiau pasiduoda tokio tipo nerimui.

p.39 abejonė yra pagrįsta žmogaus atskirumu nuo visos realybės ir visuotinio dalyvavimo stoka, individualaus „aš“ izoliacija.

p.40 Žmogaus būtis yra ne tik jam duota, bet ir iš jo pareikalauta. Jis atsakingas už ją.

p.41 sažinė = „su žino“ viską (nuo sažinės neįmanoma kažko paslėpti, nes ji viską „su žino“)

p.49 nerimas – tai neišspręstų konfliktų tarp struktūrinių asmenybės elementų suvokimas.

p.50 Draša yra savęs teigimas „nepaisant nebūties“.

p.52 yra išdėstyti neurotinio ir sveiko nerimo skirtumai.

p.56 Neurotinis nerimas yra negalėjimas prisiimti atsakomybės už egzistencinį nerimą.

p.68 Tik nuolatos susidurdamas su kitais, žmogus tampa ir išlieka asmenybe.

p.80 Tipiškas amerikietis, praradęs egzistencijos pamatus, darbuojasi dėl naujų pamatų (t.y. niekada nesugniuždomas iš esmės).

p.84 Individualizmas yra individualaus „aš“ savęs teigimas kaip individualaus „aš“, neatsižvelgiant į jo dalyvavimą šiame pasaulyje.

p.88 Nietzsche yra gal net pats svarbiausias egzistencinės drąsos būti šauklis.

p.89 Drąsa kurti reiškia drąsą pakeisti seną nauju – nauju, kuris yra pavojingas, rizikingas ir kuris, matuojant senu, yra neapskaičiuojamas, nenumatomas.

p.90 Abejonė yra būtinas pažinimo įrankis.

p.92 Tai pirmoji žodžio „egzistencinis“ reikšmė – dalyvavimo savo egzistencija kokioje nors kitoje egzistencijoje nuostata (žodžiu, kad žmogus su savo egzistencija įstengia prisiliesti prie kito žmogaus ir jo egzistencijos).

p.92 Egzistencializmas – pati radikaliausia drąsos būti savimi forma.

p.93 Egzistencializmas (gali būti) kaip požiūris, kaip maištas, kaip išraiška.

p.99 Antras Hegelio doktrinos egzistencialistinis elementas – egzistencijoje neįmanoma pasiekti nieko didžio be aistros, kentėjimo ir susidomėjimo.

p.101 Situacija pasikeitė su Cezanne'u, Van Goghu ir Munchu. Nuo tada egzistencijos klausimas trikdančiomis formomis pasirodo ekspresionizmo dailėje.